

Prof. RNDr. Jaromír KORČÁK, Dr.Sc. (*12. 7. 1895 Vrážné, o. Svitavy, † 6. 10. 1989 Praha)

Jaromír Korčák se zařadil do dějin české a československé geografie jako jedna z jejích vedoucích osobností, která po sobě zanechala mimořádně významné vědecké dílo. Jím vytvořil jeden ze základů naší moderní geografie a zejména se podílel na zformování české sociálně-ekonomické geografie nejen svými teoretickými pracemi, ale i vybudováním a dlouholetým vedením katedry sociální geografie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Vychoval řadu čelných sociálních geografů, z nichž mnozí působí jako učitelé a vědci nejen na této fakultě ale i na jiných geografických pracovištích v Česku. Mnozí další působili a působí v oblasti aplikované geografie, zejména na úseku regionálního rozvoje a územního plánování.

Jaromír Korčák vystudoval reálku v Jevíčku a v letech 1914–1922 (s přerušením v období I. světové války, z níž se vrátil v roce 1919) vystudoval geografii a přírodopis na Univerzitě Karlově. Poté až do roku 1946 dlouhodobě působil ve Státním úřadu statistickém, kde se utvářely základy české socioekonomické geografie a demografie, jeho další specializace ovlivněné zakladatelem československé demografie Antonínem Boháčem. Pod jeho vlivem se Korčák přiklonil k demografii a geografii obyvatelstva; kromě jiného pomáhal například organizovat sčítání lidu v roce 1930. Zasluhou matematika a fyzika Václava Lásky začal novátorsky využívat matematické metody v geografickém výzkumu. Zakladatel naší ekonomické geografie a politické geografie Viktor Dvorský inspiroval J. Korčáka i k zájmu o geopolitiku. Koncem třicátých let projevil značnou vědeckou a lidskou odvahu sepsáním díla „Geopolitické základy Československa: jeho kmenové oblasti“ (Praha 1938). V něm z vědeckých pozic zdůvodňoval existenci a územní celistvost Československa a hájil jeho nedotknutelnost (spis byl za Protektorátu zabaven a většina nákladu zničena, po r. 1948 jeho zbytek komunistický režim zařadil mezi „libri prohibiti“).

Po II. světové válce již jako vyzrálý vědec J. Korčák pomáhal zvládnout výuku masy „válečných studentů“ na Vysoké škole obchodní a na Vysoké škole sociální a politické, na níž byl v r. 1946 byl jmenován profesorem. V r. 1948 se vrátil na UK a na PřF se habilitoval na docenta demografie a v roce 1951 byl jmenován profesorem geografie. Po rozdělení tamní jednotné katedry geografie v roce 1953 na katedru kartografie a fyzické geografie byl Jaromír Korčák až do roku 1960 (věku 65 let) vedoucím nové katedry ekonomické a regionální geografie. Založil tu výzkum a výuku sociálněekonomické geografie a vychoval mnoho současných předních českých geografů. Na odpočinek odešel v roce 1966, avšak i nadále se věnoval geografii a nadále publikoval. Svým žákům byl vždy příkladem svou pílí, pracovitostí, přesností, laskavostí a trpělivostí, také i láskou ke geografii, vědecké a pedagogické práci. Vytvořil na 250 vědeckých prací, přičemž jeho studie zabývající se regionálním členěním, pak stanovením dvou základních forem struktur reálných hromadných jevů a zdůvodněním jejich asymetrického geografického rozložení patří dodnes mezi základní teoretická díla naší geografie. Zemřel jako nestor české geografie ve věku 94 let.